

Veibygging med lavere klimaavtrykk – klarer anleggsbransjen å få til grønn vekst?

«Stein i vei»
Alta 1. mars 2018

Stein Gunnes
Sjeføkonom MEF

MASKIN-
ENTREPRENØRENES
FORBUND

disposisjon

- Bruke noen av foilene i HAs presentasjon på Topplederkurset
 - Krav i NTP og Parisavtalen
 - Status Anleggsbransjen → se foiler i presentasjon for OKAB/
 - Se foil om utv. Verdiskapning forskjellige næringer (Rapport samfunnsøk. Analyse)
- Teori
 - Bærekraftsmålet - foiler fra BI
 - Grønt skift
 - Grønn vekst
- 3 innfallsvinkler
 - Frivillig – moralsk forankring - verdier
 - Strategisk - Konkurranspreget - omdømme – være i forkant av markedet
 - Offentlige krav og lovregulering

Klimamål

- Norge ønsker å oppfylle sine klimaforpliktelser i fellesskap med EU.
- Anleggsbransjen er en del av «ikke-kvotepliktig sektor».
- Foreløpig mål for Norge:
 - Redusere ikke-kvotepliktige utslipp med 40 prosent fra 2005 til 2030.
- Utfordringen for anleggsbransjen blir å kombinere høy aktivitet med utslippskutt.

Bilde: Anleggsmaskinen

Økt aktivitet og redusert klimautslipp?

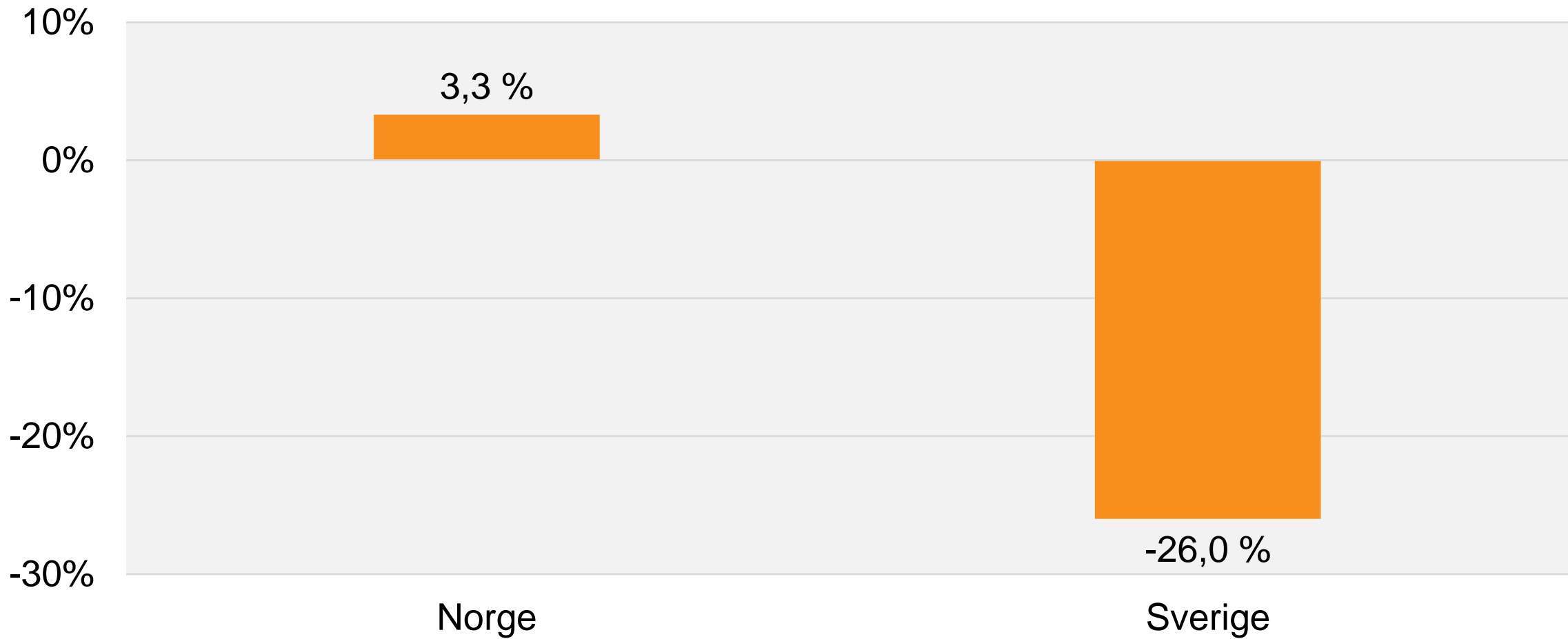
- Norsk anleggsbransjen går spennende år i møte.
 - Frem mot 2029 skal det brukes over 1 000 mrd. kroner på samferdsel ifølge ny Nasjonal transportplan.
 - For samme periode har myndighetene en målsetting om å redusere klimagassutslippene fra utbygging og vedlikehold av veier med 40-50 prosent.
 - 40 prosent i forbindelse med investeringer
 - 50 prosent for drift og vedlikehold
 - Utfordringen for bransjen fremover blir derfor å kombinere høyt aktivitetsnivå med utslippskutt.

«ikke-kvotepliktig sektor»

- Klimagassutslipp fra mobile kilder (inkl. anleggsbransjen) er den største utslippskilden i Norge, med 31 prosent innenlands.
 - Mobile kilder må regne må ta en stor andel av kuttene.

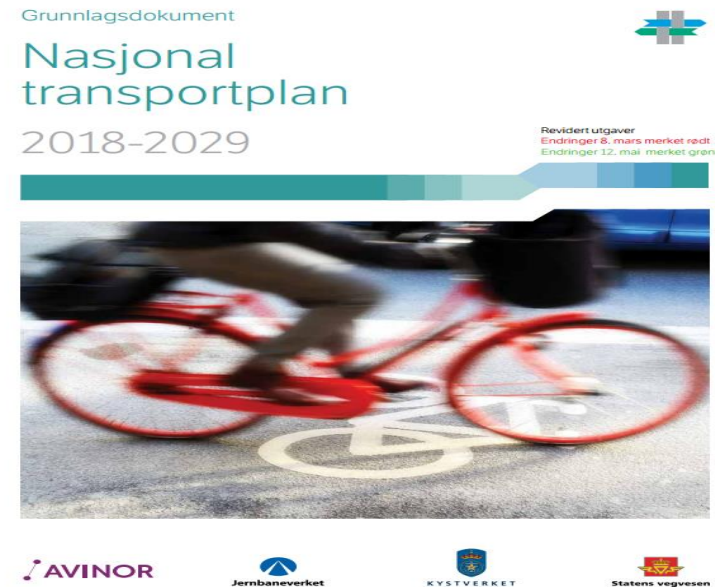
Hva er status per 2016?

Endring i utslipp av klimagasser, 2016 vs. 1990

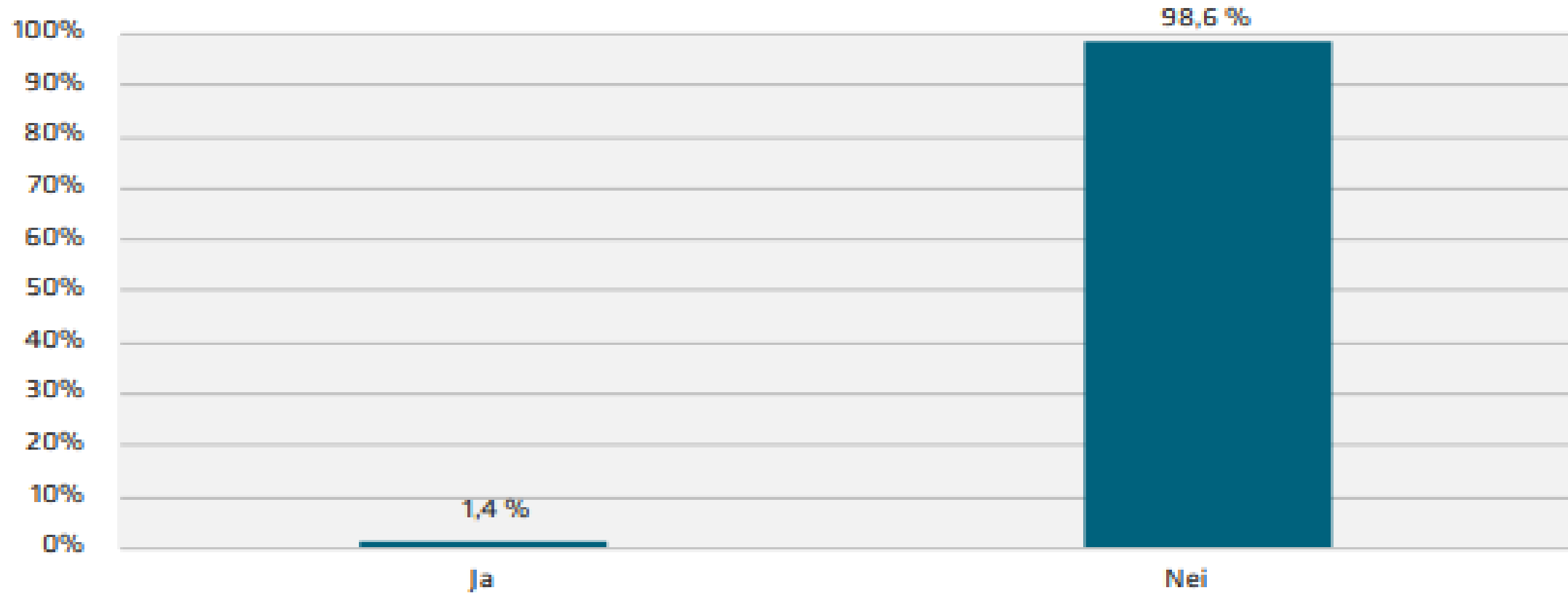
Hvordan redusere klimautslippene i anleggsbransjen?

- Hvordan?
 - Nullutslippsteknologi
 - Alternative drivstofftyper
 - Bevisste valg av materialer
 - Politiske valg/prioriteringer

Har din bedrift tatt i bruk elektriske anleggsmaskiner i deres produksjon i 2017? (gravemaskin, hjullaster eller dumper)

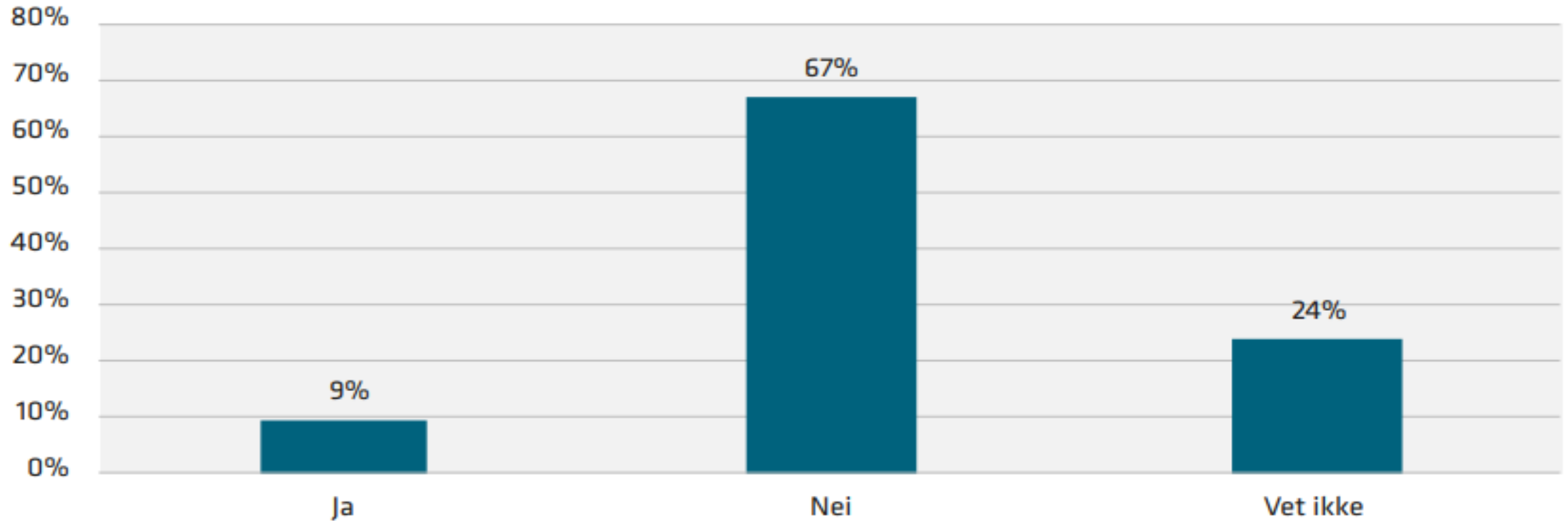
Andel av svarbedriftene

Antall svarbedrifter: 843.

Ser du for deg at din bedrift vil ta i bruk elektriske anleggsmaskiner innen tre år?

Andel av svarbedriftene

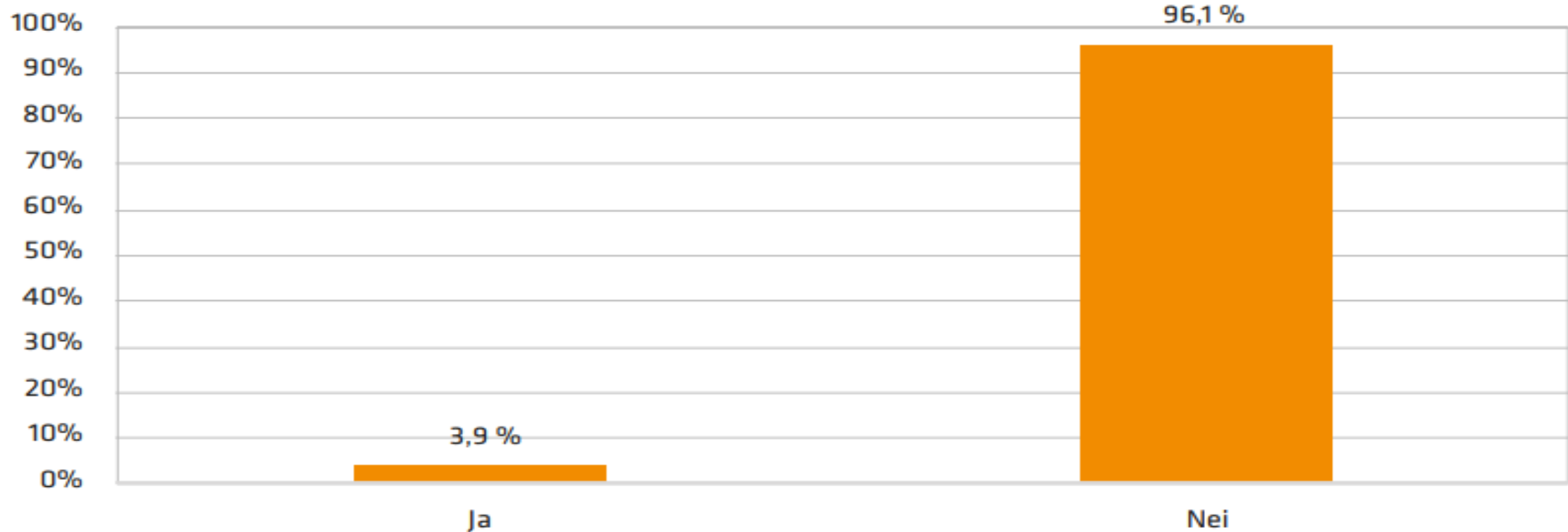
Antall svarbedrifter: 826.

Biodrivstoff

- Bruk av biodrivstoff medfører en ekstrakostnad sammenlignet med anleggsgdiesel.
 - 1,92 - 4,30 kroner pr. liter, ifølge prisoversikten til Circle K.

Har din bedrift benyttet biodrivstoff i bedriftens produksjon i 2017?

Andel svarbedrifter

Antall svarbedrifter: 823.

Utslippskutt

- **Tiltak for utslippskutt**

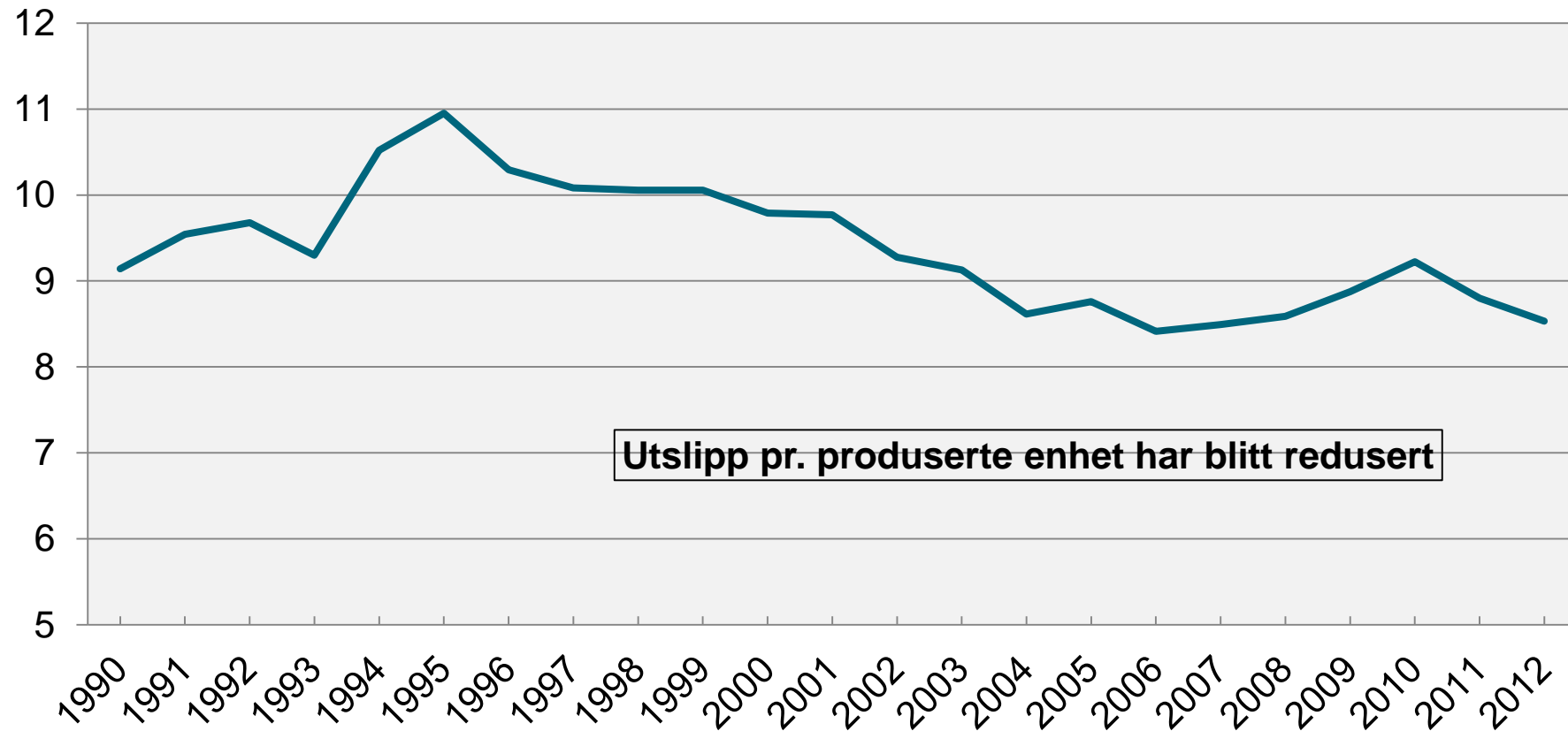
- Ved å benytte en kombinasjon av tiltak vil det være mulig å oppnå betydelige utslippskutt frem mot 2030.
- Klimatiltak overfor anleggsbransjen har alt for lenge vært begrenset til økninger i drivstoffavgiftene. Dette er et lite effektivt tiltak overfor en bransje som foreløpig i stor grad baserer seg på bruk diesel, enten fossil eller biobasert, og som er avhengig av lønnsomhet for å kunne løfte klimavennlige investeringer i egen bedrift.
- Dette henger også sammen med «**grønn vekst**» som forutsetter økt verdiskapning og reduksjon i klimagassutslipp – dette er utledet fra FNs bærekraftskriterier.

Teknologiutvikling og kompetanseutvikling

- Overgang til renere maskiner
 - Aktivitetsveksten i anleggsbransjen de senere årene har overskygget at anleggsentreprenørene har redusert egne utslipp betydelig sett opp imot produksjon.

Utslipp pr. produsert enhet

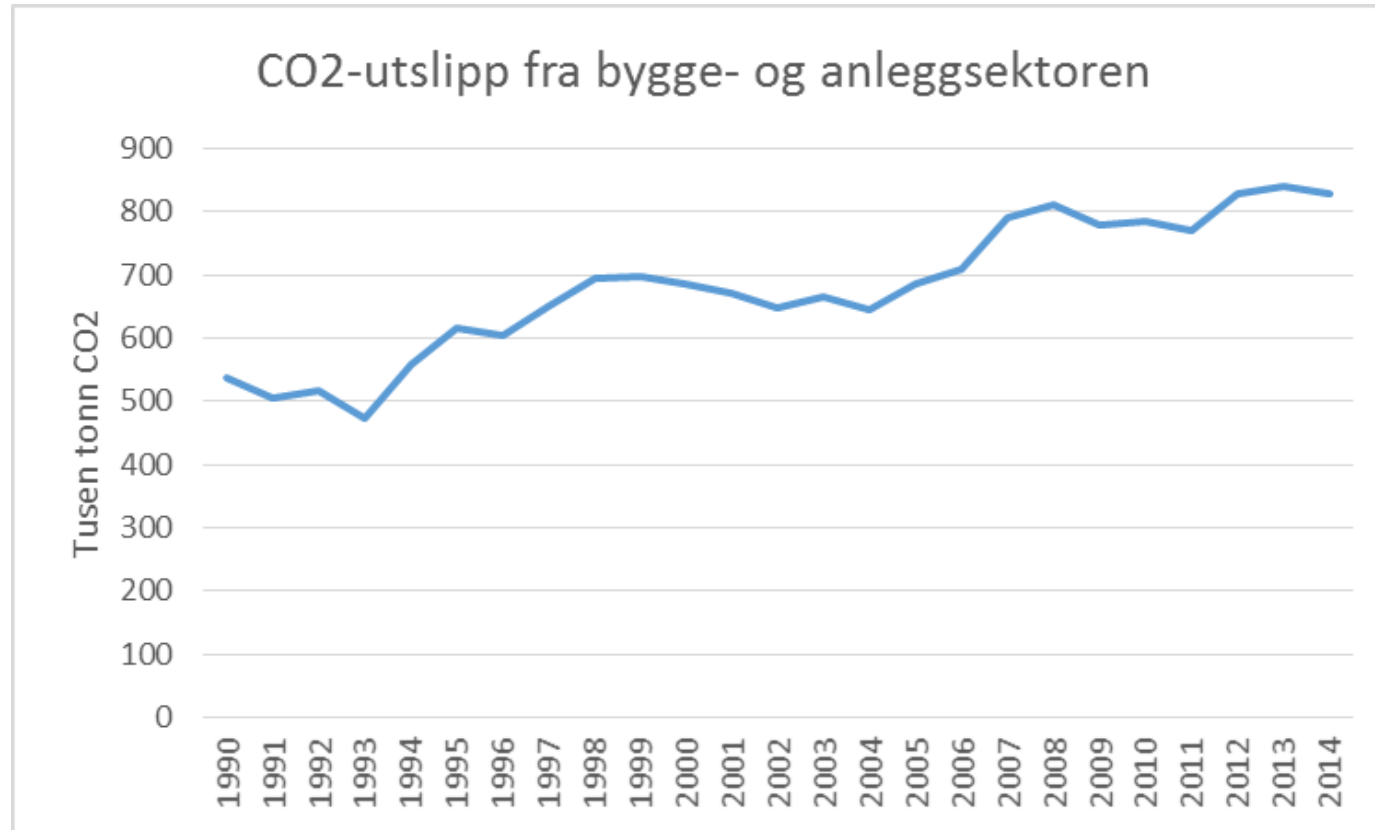
Kg / 1 000 kr (faste 2005-priser)

Utslipp pr. produsert enhet (2005 - priser)

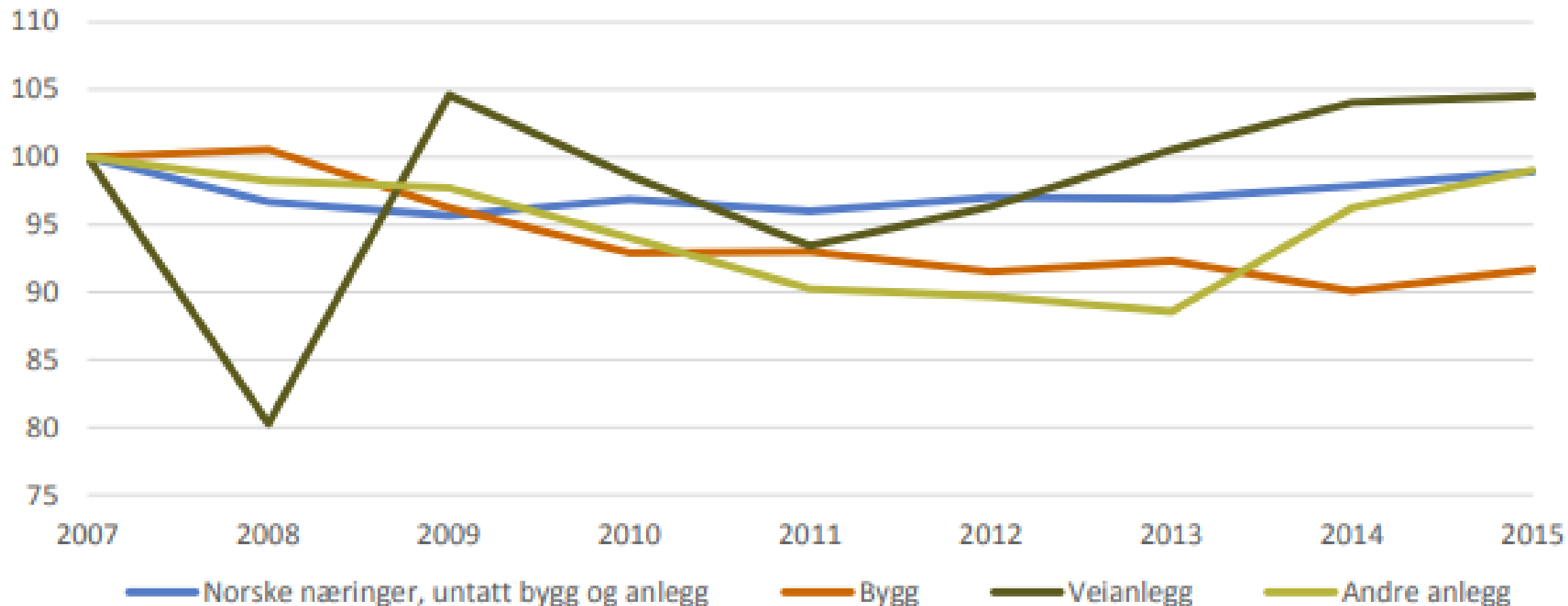
- 2010
 - Entreprenørene slapp ut 12 kg CO2 for å omsette for en tusenlapp.
- 2014
 - Entreprenørene slapp ut 7,6 kg CO2 for å omsette for en tusenlapp
- **En nedgang på 37 prosent.**
- Reduksjonen skyldes overgangen til mer drivstoffeffektive maskiner og effektiviseringstiltak blant entreprenørene.
- Nasta oppgir at deres nyeste hybridhullaster vil redusere drivstofforbruk og CO2-utslipp med om lag 30 prosent.
- Det er verdt å merke seg at den positive utviklingen i bransjen har funnet sted uten noen form for statlig støtte eller «Tesla-subsidier».

...men CO2-fotavtrykket øker

Kilde: SSB og «Veikart for grønn vekst i transportsektoren»

Utvikling i verdiskapning per årsverk innen anleggsvirksomhet, bygg og næringsliv for øvrig

Anleggsbransjen er i et «grønt skift» – ikke «grønn vekst»

- «Grønt skift, eller Grå vekst» når verdiskapningen øker samtidig som CO₂-utslipp øker -men relativt mindre enn verdiskapningen.
- «Grønn vekst» når verdiskapningen øker samtidig som CO₂-utslipp reduseres
- FNs bærekraftskriterier for å oppnå «2-gradersmålet» i 2050 forutsetter:
 - Årlig økonomisk vekst på 3,5%
 - Årlig reduksjon i CO₂-utslipp på 2%
- Fortsatt en lang vei å gå for anleggsbransjen

Tilgjengelige masseproduserte anleggsmaskiner

<i>Teknologi</i>	Hjullaster (største tilgjengelige maskin)	Gravemaskin (største tilgjengelige maskin)	Dumper (største tilgjengelige maskin)
<i>Elektrisk (uten kontinuerlig strømtilførsel):</i>	4,0 tonn	1 tonn	1 tonn nyttelast

Andre virkemidler som vi ønsker oss

- Overgangen til nyere og renere anleggsmaskiner må styrkes
- Incentivordninger:
 - Enova-programmer.
 - CO2-fond for anleggsbransjen og transportnæringen.
- Skatt
 - Økte avskrivningssatser
 - Redusert formuesskatt på arbeidende kapital.

NYHET
- VI LANSERER BATTERIDREVT 25-TONNER

Takk for oppmerksomheten!

Vil du ha mer informasjon om hva som skjer i MEF og våre bransjer?

Besøk og følg oss på:

www.facebook.com/mefnorge/

www.instagram.com/mef_norge/

www.twitter.com/MEF_no

www.mef.no

www.am.no

